

Zaprzyjaźnianie się z drzewem

Warsztaty

Making friends with a tree

Workshop

Prowadzący: prof. Piotr Skubała

Miejsce realizacji: Park Bogucicki (Katowice)

Data: 03.07.2023

Grupa docelowa: studenci Wydziału Humanistycznego UŚ

Czas realizacji: 60 minut

Cele warsztatów:

- wiadomości
 - rola drzewa w przyrodzie i życiu człowieka
 - wzajemne związki drzew i człowieka
 - zagrożenie lasów w Polsce i na świecie
- Umiejętności
 - ocena własnej postawy wobec otaczającego świata, systemu wartości, którym się kierujemy w życiu

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

- określenie wpływu własnego zachowania, stylu życia na rozwój bądź degradację przyrody

Środki dydaktyczne: teksty wierszy, kartki papieru, ołówki, fotografie, rysunki drzew

Metoda: pogadanka, dyskusja, ćwiczenia praktyczne, zabawa symulacyjna

Literatura:

Edukacja ekologiczna. Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot.

Elkington J., Hailes J., *Zielony przewodnik młodego konsumenta*, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa 1992.

Gautier de J., Mistewicz E., *Encyklopedia życia*, Reporter, Warszawa 1992.

Klimuszko A.C., *Szukajmy szczęścia w przyrodzie*, „Człowiek i Natura” 2/92, Oficyna Wydawnicza MOST, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 1992.

Matiakowska J., *Eko-alarm*, Fundacja Ekologiczna "Silesia", Katowice 1990.

Mello de A., *Minuta mądrości*, Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy, Kraków 1992.

Mowszowicz J., *Przewodnik do oznaczania drzew i krzewów krajowych i aklimatyzowanych*, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1979.

Petermann J., Tschirner W., *Interesująca botanika*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1987.

Przebieg warsztatów

1. Drzewo i jego rola w życiu człowieka

Zadajemy uczestnikom pytanie: „CO TOBIE DAJE DRZEWO?” i prosimy o pisemną odpowiedź. Ma to być indywidualna refleksja ucznia nad znaczeniem drzewa w jego życiu, chodzi o wyrażenie myśli, które pojawiają się u niego, gdy jest wśród drzew. Proponujemy uszeregowanie tych myśli w kolejności od najważniejszych do najmniej istotnych. Następnie uczestnicy prezentują swoje opinie. Przedstawione oceny są doskonałą okazją do dyskusji nt. sposobu myślenia, który dominuje wśród uczestników warsztatów, systemu wartości, którym kierują się w codziennym życiu. Czy ważne są dla nich wyłącznie

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

wartości materialne, czy też istotną rolę pełnią wartości duchowe? Czy ich sposób myślenia można nazwać ekologicznym?

2. Lecznicze działanie drzew (pogadanka, ćwiczenia praktyczne)

W tej części warsztatów jeszcze raz przypominamy o nierozzerwalnym związku człowieka i drzew, który polega na tym, że drzewa wytwarzają dla nas tlen, a my wydychamy dla nich dwutlenek węgla.

Następnie uwagę poświęcamy charakterystyce lasu z jego nieprzebranym bogactwem drzew, krzewów, kwiatów i grzybów, który jest niezawodną lecznicą dla każdego człowieka. Zwracamy uwagę na lecznicze bioprądy emitowane przez różne gatunki drzew, olejki eteryczne, preparaty ziołowe, lekarstwa otrzymywane przez różne gatunki roślin. Wspólnie ze studentami omawiamy swoisty, kojący wpływ drzew na naszą psychikę. Prosimy ich o opisanie swoich wrażeń z przebywania w lesie.

3. List do drzewa (ćwiczenia praktyczne)

Rozdajemy uczestnikom kartki i prosimy o napisanie listu do drzewa. W liście takim, jaki pisze się czasem do przyjaciela, mają zawrzeć to, co chcieliby w danym momencie powiedzieć do zaprzyjaźnionego drzewa.

Czytamy następnie wspólnie listy, starając się tą chwilę uczynić momentem szczególnej, głębokiej refleksji nad naszym postępowaniem wobec Natury.

4. Medytacja z drzewem (zabawa symulacyjna)

Proponujemy uczestnikom poszukanie w lesie drzewa, które szczególnie im się podoba. Przez 10 minut mają pozostać z tym drzewem, dotykając go, przytulając się, rozmawiając. Uczestnicy rozchodzą się po lesie na taką odległość, aby sobie wzajemnie nie przeszkadzać. Po dłuższej chwili spędzonej

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

z drzewem zbierają się znowu wszyscy w kręgu i kolejno opowiadają o swoim spotkaniu z drzewem. Przedstawiają myśli, refleksje, które towarzyszyły tej chwili.

WNIOSKI

Uczestniczki i uczestnicy ocenili spotkanie jako inspirujące, otwierające horyzonty oraz zapewniające narzędzia do zastosowania w praktyce szkolnej.

ZAŁĄCZNIKI (Drzewo w poezji i prozie)

...Któż może wiedzieć, czy z plemienia ludzi, gdzie wszystko jest zmienne i niewiadome, nie wyjdą drwale z siekierami, ażeby ściąć do korzenia macierz jodłową na podstawie nowego prawa, w interesie jakiegoś handlu, lub czyjegoś niezbędnego zysku. Jakie bądź byłoby prawo, czyjekolwiek było, do tych przyszłych barbarzyńców, poprzez wszystkie czasy wołam z krzykiem: nie pozwalam! Puszcza królewska, książęca, biskupia, świętokrzyska, chłopska ma zostać na wieki wieków, jako las nietykalny, siedlisko bożyszcz starych, po którym święty jeleń chodzi, jako ucieczka anachoretów, wielki oddech ziemi i pieśń wieczności! Puszcza jest niczyja, nie moja, ani twoja, ani nasza, jeno boża, święta!

Stefan Żeromski

Ty, który mnie mijasz i podnosisz przeciwko mnie swoją rękę, posłuchaj, zanim mnie zranisz. Jestem ciepłem Twojego ognia w chłodne zimowe wieczory, przyjaznym cieniem chroniącym Cię przed żarem letniego słońca, moje owoce zaspokoją Twoje pragnienie, podczas Twych wędrówek. Jestem krokwiemi Twojego domu, blatem Twojego stołu, łóżkiem, na którym leżysz, drewnem budującym Twoją łódź. Jestem rączką Twojej motyki, drzwiami Twojego domu, drewnem Twojej kołyski. Jestem przyjacielem ludzi, zatem jeśli będziesz przechodził obok mnie i podniesiesz swoją rękę przeciwko mnie, pomyśl zanim mnie zranisz

Tekst znajdujący się przy wejściu do jednego z parków narodowych w Portugalii

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Człowiek, który potrafi rozmawiać z drzewem,
nie potrzebuje psychiatry.
Niestety, sporo ludzi sądzi inaczej.

Phil Bosmans, *Być człowiekiem*

Lasy to świątynie dostojne
Drzewa to ołtarze wyniosłe
A my jesteśmy skromnymi kapłanami

Jesteś również kapłanem
Swojej wewnętrznej świątyni
Traktując siebie jako świątynię
Zbliżasz się do Boga, który rezyduje wewnątrz

Kroczyć przez życie jakbyś był
W jednej olbrzymiej świątyni
A będziesz żył w stanie łaski.

Henryk Skolimowski

Drzewo,
które u jednych wyciska
łzy wzruszenia
w oczach innych jest tylko zieloną przeszkodą
stojącą na drodze.

William Blake

Jeżeli wycięliście stary las, a na jego miejsce posadziliście nowy, to nie znaczy, że zachowaliście w naturze równowagę albo że równowaga ta zostanie przywrócona, kiedy młody las urośnie. Starego lasu nie przywrócicie nigdy. Tego sędziwego drzewostanu z jego gęstwą, cieniem i zapachem, z jego wewnętrznymi splotami, powiązaniem, zależnościami nie da się odtworzyć, skopiować, powtórzyć. Wraz z wycięciem lasu jakaś część świata ginie na zawsze.

Ryszard Kapuściński („Gazeta Wyborcza”, 31 grudnia 1996 – 1 stycznia 1997)

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

